EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.2.2024
COM(2024) 29 final/2

2024/0016 (NLE)

CORRIGENDUM
This document corrects COM(2024)29 final of 24.1.2024
Concerns all languages versions
Change of interinstitutional acronym
The text shall read as follows:

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2021/1173 seoses EuroHPC algatusega idufirmade kohta, et suurendada Euroopa juhirolli usaldusväärse tehisintellekti vallas

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Nõukogu määrusega (EL) 2021/1173[1] (millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1488[2]) asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte ning määratakse kindlaks selle missioon ja eesmärgid. Ühisettevõtte missioon on töötada liidus välja ja võtta kasutusele turvaline maailmatasemel liidendatud üliühendatud ökosüsteem superandmetöötluse, kvantandmetöötluse, teenusetaristu ja andmetaristu jaoks ning seda laiendada ja käitada; toetada selliste nõudlus- ja kasutajapõhiste uuenduslike ja konkurentsivõimeliste superandmetöötlussüsteemide arendamist ja kasutuselevõttu, mille aluseks oleva tarneahelaga on tagatud komponentide, tehnoloogia ja teadmiste kättesaadavus, vähendada katkestuste ohtu ning võimaldada selliste süsteemide jaoks optimeeritud paljude erinevate rakenduste väljatöötamist; laiendada sellise superandmetöötlustaristu kasutamist paljudele avaliku ja erasektori kasutajatele, samuti toetada rohe- ja digipööret ning Euroopa teaduse ja tööstuse võtmepädevuste arendamist.

President Ursula von der Leyen kuulutas oma 2023. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus[3] välja uue algatuse eesmärgiga anda usaldusväärse tehisintellekti vallas tegutsevatele Euroopa novaatorlikele idufirmadele võimalus kasutada liidu superandmetöötlusvõimsust oma mudelite treenimiseks. Selleks et kasutada ära kogu tehisintellekti potentsiaal, on kõige kõrgetasemelisemate üldotstarbeliste tehisintellektisüsteemide mudelite treenimiseks ja peenhäälestamiseks vaja märkimisväärset andmetöötlusvõimsust, mida suudab võimaldada ainult superandmetöötlus.

Kuna liidu kõige võimsamad maailmaklassi superandmetöötlusseadmed asuvad Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse (EuroHPC) ühisettevõtte (edaspidi „ühisettevõte“) üksustes, tuleb käesoleva algatuse elluviimiseks teha kättesaadavaks just need üksused. Seega tehakse ettepanek anda ühisettevõttele veel üks eesmärk, mille kohaselt hakkab superarvutitel olema oma osa liidu kõnealuses uues tehisintellektialgatuses.

Uus eesmärk võimaldab ühisettevõttel käitada tehisintellektivabrikuid, toetades nii tehisintellekti sfääris väga konkurentsivõimelise ja novaatorliku idufirma- ja teaduskeskkonna edasist arengut Euroopas, sealhulgas Euroopa tehisintellektilahenduste väljatöötamist ja kasutuselevõttu. Selle raames võetakse kasutusele ja käitatakse spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuteid, mis paiknevad kas sealsamas, kus suured andmekeskused, või on nendega väga kiirete võrkude abil ühendatud, suurendatakse nende superarvutite jõudlust tehisintellektifunktsioonide korrapärase uuendamisega ja pakutakse spetsiaalseid tehisintellektisuunitlusega superandmetöötluse teenuseid, et toetada tehisintellektivaldkonna idufirma-, teadus- ja innovatsioonikeskkonna üldotstarbeliste, usaldusväärsete ja eetiliste tehisintellektimudelite ja -süsteemide ulatuslikul treenimisel ja väljatöötamisel ning tehisintellekti kasutajaskonda uute tehisintellektirakenduste väljatöötamisel, valideerimisel ja käitamisel, eriti tervishoiu ja hooldusteenuste, kliimamuutuste, robootika ning ühendatud ja automatiseeritud liikuvuse vallas. Lisaks sellele soodustab see talendireservi moodustamist

---

[1] Nõukogu 13. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1173, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1488 (ELT L 256, 19.7.2021, lk 3).

[2] Nõukogu 28. septembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1488, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte (ELT L 252, 8.10.2018, lk 1).

[3] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/speech_23_4426

eesmärgiga pakkuda tehisintellekti alal tegutsevatele sidusrühmadele kõrgetasemelisi õppe- ja ümberõppevõimalusi. Tehisintellektivabrikud loovad ELi tasandi sünergia, teevad koostööd muude liidu tehisintellektialaste algatustega, nagu tehisintellekti nõudeteenuste platvorm, tehisintellekti katsetamise ja sellega eksperimenteerimise rajatised, EuroHPC pädevuskeskused, EuroHPC tippkeskused ja kõik muud uued Euroopa algatused tehisintellekti vallas, ning on nende algatuste ühendajaks. Tänu neile muudatustele saab ühisettevõte pakutavat andmetöötlusvõimsust ja -teenuseid vajaduste järgi kohandada, et soodustada tehisintellekti ulatuslikku treenimist, väljatöötamist ja kasutuselevõttu liidus, mida ei ole praeguse määrusega konkreetselt ette nähtud.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesoleva ettepaneku eesmärk on laiendada nõukogu 13. juuli 2021. aasta määruse (EL) 2021/1173 (millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1488) kohaldamisala, et liit saaks reageerida tehnoloogia arengule ja strateegilistele vajadustele, nimelt töötada välja tehisintellektitarkvara ja tehisintellektitaristu, ja vajadusele teha superandmetöötlustehnoloogia kättesaadavaks idufirmadele.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas muu liidu poliitikaga, ennekõike komisjoni eesmärgi „Digiajastule vastav Euroopa“ raames sätestatud poliitikasuundadega.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Kavandatud muudetud määruse õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 187 ja artikli 188 esimene lõik.

- **Subsidiaarsus**

Kohaldatakse subsidiaarsuse põhimõtet, kuna ettepanek tehakse valdkonnas, mis ei kuulu liidu ainupädevusse.

Nõukogu määrus (EL) 2021/1173 vastab subsidiaarsuse põhimõttele, kuna liikmesriigid ei suuda piisavalt saavutada selle eesmärke – teadusuuringute ja innovatsiooni alase suutlikkuse suurendamine, superarvutite ja kvantarvutite soetamine ning kõrgjõudlusega andmetöötluse, kvantandmetöötluse ja andmetaristu kättesaadavus liidus ühisettevõtte kaudu –, samas kui neid on võimalik saavutada liidu tasandil selliselt, et välditakse tarbetut dubleerimist, säilib kriitiline mass ning tagatakse avalike vahendite optimaalne kasutamine.

Kõrgjõudlusega andmetöötluse olulisuse kasvuga teadusringkondade ning avaliku ja erasektori jaoks viimastel aastatel on kaasnenud väga suur selliste investeeringute mahu kasv, mida on vaja üleilmse konkurentsivõime jaoks. Küsimuse pakilisust suurendab asjaolu, et hiljuti kallinesid järsult kiirendid, mis on suurte tehisintellektimudelite väljatöötamise ja treenimise vallas üleilmses konkurentsis püsimiseks hädavajalikud. Selle tulemusena on üldtunnustatud seisukoht, et ühine taristu ja olemasolevate vahendite ühiskasutus oleks kasulik Euroopa tehisintellektiringkondadele kõigis liikmesriikides. Nende seas on liikmesriigid, kellel võib olla raskusi oma riiklike kõrgjõudlusega andmetöötlustaristute loomisega, kuid kes võivad siiski anda olulise panuse kõrgjõudlusega andmetöötluse ühtsesse ja ühendatud suutlikkusse ELi tasandil.

Kavandatav muudatus võimaldab ühisettevõttel anda oma superandmetöötlusvõimalused Euroopa novaatorlike idufirmade käsutusse, et aidata kaasa tehisintellektilahenduste

väljatöötamisele, katsetamisele ja valideerimisele ning teha võimalikuks üldotstarbeliste, usaldusväärsete ja eetiliste tehisintellektimudelite ja -süsteemide ulatuslik treenimine ja väljatöötamine, suurendades nii Euroopa konkurentsivõimet ja kindlustades liidu tööstusbaasi tehisintellekti vallas. Ainult selline liidu tasandi ühistegevus suudab kindlustada liidu majandusjulgeolekut ja tehnoloogilist suveräänsust ning rakendada tema käsutuses olevaid vahendeid ja õigusloomevolitusi üleilmsete tehisintellektireeglite ja -standardite kujundamisel, aidates samas olulisel määral kaasa tehisintellekti kasutuselevõtule Euroopa tööstuse, teaduse ja avalike teenuste valdkonnas.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega, sest sellega nähakse ette tõhus koostööraamistik, mis vastab selle algatuse kõikidele sekkumisvaldkondadele, ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärkide saavutamiseks, ning on selle eesmärkidega proportsionaalne.

- **Vahendi valik**

Liidu osalusega ühisettevõtte loomiseks ja tegutsemiseks on vaja nõukogu määrust, mille muutmisettepanek praegu tehakse.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Ei kohaldata. Käesolevaga muudetakse kehtivat määrust, mistõttu ei korraldatud järelhindamist, sidusrühmadega konsulteerimist ega mõjuhinnangut.

4. MÕJU EELARVELE

Täiendavaid vahendeid ELi eelarvest ei ole tarvis, kuid kavandatavad meetmed tähendavad olemasolevate vahendite ümberpaigutamist ühisettevõtte sees.

5. MUU TEAVE

- Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Määruse muudatusettepanekuga laiendatakse määruse kohaldamisala, et lisada ühisettevõtte praegusele kuuele eesmärgile veel üks: arendada ja käitada tehisintellektivabrikuid, et toetada äärmiselt konkurentsivõimelise ja novaatorliku tehisintellekti ökosüsteemi edasist arengut liidus. **Selle eesmärgi lisamisega tahetakse arvesse võtta suurte tehisintellektimudelite väljatöötamiseks, treenimiseks ja ekspluateerimiseks vajalike arvutussüsteemide kasutuselevõtu ja käitamisega seotud kaalutlusi ja vajadusi. Tuleks täpsustada, et ettepanek seisneb ühesainsas muudatuses: sellega lisatakse määruse kohaldamisalasse tehisintellektivabrikud.**

Sel viisil reageeritakse tehisintellektialase tehnoloogia ja õigusloome suurtele muutustele, mis on toimunud pärast algse määruse jõustumist 2021. aastal.

Muudatus ei mõjuta ühisettevõttes osalevate liikmesriikide kohtustust järgida riigiabi põhimõtteid. Nõukogu määrus (EL) 2021/1173 juba sisaldab sellekohaseid sätteid: põhjenduses 59 on märgitud, et igasugune liidu programmidega ette nähtud rahastamine peab olema kooskõlas riigiabi põhimõtetega, et tagada avaliku sektori kulutuste tulemuslikkus ja

hoida ära turumoonutused, ja artikli 7 kohaselt ei tohiks liikmesriikide panused abisaajatele mõjutada riigiabi eeskirjade kohaldamist.

Nende muutustega arvestades esitatakse ettepanekuga artikli 2 uues punktis 3b spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuti määratlus ja nimetatud artikli punktis 3c tehisintellektivabriku määratlus. Artikli 2 punkti 9 muudetakse, et lisada EuroHPC superarvutite kategooriate hulka spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutid. Artikli 3 lõike 2 uues punktis h esitatakse ühisettevõtte uus eesmärk: arendada välja ja käitada tehisintellektivabrikuid, et toetada väga konkurentsivõimelise ja novaatorliku tehisintellekti ökosüsteemi edasist arengut liidus, artikli 4 lõikele 1 aga lisatakse uus punkt h, milles määratletakse ühisettevõtte uus, tehisintellektile keskenduv tegevussuund. Seoses sellega muudetakse ka artikli 9 lõike 5 punkti g, artikli 10 lõike 2 punkti l, artikli 16 lõiget 1 ja artikli 17 lõiget 1.

Uus artikkel 12*a* sisaldab sätteid spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite soetamise ja omandiõiguse kohta. Artikli 16 lõigetes 1b ja 2b on kindlaks määratud, kuidas neid superarvuteid kasutatakse ja millised on tingimused neile juurdepääsuks.

Artiklit 15 kohandatakse, et võimaldada EuroHPC olemasolevate superarvutite ajakohastamisel suuremat paindlikkust, muu hulgas selleks, et suurendada nende tehisintellektialast suutlikkust. Algselt oli EuroHPC määruse artikkel 15 mõeldud selleks, et superarvuteid saaks nende võimsuse suurendamiseks või kasutusea pikendamiseks aegsasti ajakohastada. Selle sättega seati investeeringutele selged piirid, mille kohaselt prioriteet pidi olema uute superarvutite soetamine. Kuid on selgunud, et need piirid ei võimaldanud EuroHPC olemasolevaid superarvuteid optimaalselt ära kasutada ja seega maksimaalset investeeringutasuvust. COVID-19 kriisi tõttu hilines EuroHPC superandmetöötlustaristu kasutuselevõtt kohati isegi kaks aastat, eriti johtuvalt mikroprotsessorite nappusest. Kuna EuroHPC superarvutite kasutusiga ei ole lõppenud, on olemasolevate EuroHPC superarvutite võimsuse ajakohastamine oluliselt kulutõhusam kui uute küllaldase andmetöötlusvõimsusega superarvutite soetamine.

2024/0016 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2021/1173 seoses EuroHPC algatusega idufirmade kohta, et suurendada Euroopa juhirolli usaldusväärse tehisintellekti vallas

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 187 ja artikli 188 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust,[4]

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,[5]

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/…[6] (millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid (edaspidi „tehisintellekti käsitlev õigusakt“)) eesmärk on parandada siseturu toimimist, kehtestades ühtse õigusraamistiku, ennekõike selleks, et töötada välja, turustada ja kasutada tehisintellekti kooskõlas liidu väärtustega.

(2) Alates 2021. aastast, kui võeti vastu nõukogu määrus (EL) 2021/1173,[7] on intellektitehnika vallas toimunud tormiline areng ning kõikjal maailmas on tehisintellektist saanud suure strateegilise tähtsusega ja vastakaid tundeid tekitav küsimus. Euroopa Liit on nende jõupingutuste esirinnas, mille eesmärk on toetada usaldusväärse tehisintellekti alast innovatsiooni, tagades samas, et olukord ei välju ohtlikul viisil kontrolli alt, ja töötades välja tõhusa juhtimise.

(3) 13. septembril 2023 kuulutas komisjon osana vastutustundlikku tehisintellekti toetavast igakülgsest lähenemisest välja uue strateegilise algatuse, millega tahetakse anda usaldusväärse tehisintellekti vallas tegutsevatele Euroopa novaatorlikele idufirmadele võimalus kasutada liidu superandmetöötlusvõimsust oma mudelite treenimiseks. See täiendab tööd, mida tehakse turvalise tehisintellekti piiride kehtestamiseks määruse (EL) 2024/... raames, juhtimisstruktuuride loomiseks ja innovatsiooni toetamiseks tehisintellekti käsitleva kooskõlastatud kavaga.

---

4 ELT C , , lk

5 ... arvamus, ELT C , , lk.

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/..., millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid (tehisintellekti käsitlev õigusakt) ja muudetakse teatavaid liidu õigusakte (ELT L...).

7 Nõukogu 13. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1173, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1488 (ELT L 256, 19.7.2021, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1173/oj).

(4) Kuna liidu kõige võimsamad maailmaklassi superandmetöötlusseadmed asuvad Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte (edaspidi „ühisettevõte“) üksustes, tuleks komisjoni käesoleva algatuse elluviimiseks teha kättesaadavaks just need üksused. Seega on vaja lisada ühisettevõtte praegusele kuuele eesmärgile veel üks, mille kohaselt superarvutitel hakkaks olema oma osa liidu uues tehisintellektialgatuses.

(5) Uus eesmärk võimaldaks ühisettevõttel tegutseda sellistes valdkondades nagu spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite või superarvutite sektsioonide soetamine ja käitamine, et võimaldada kiiret masinõpet ja tehisintellekti suurte alusmudelite treenimist. Samuti peaks ühisettevõttel olema lubatud kehtestada uus kord tehisintellektiga tegelevate idufirmade ja selles vallas aktiivse laiema teadusringkonna juurdepääsuks tema andmetöötlusressurssidele ning töötada välja spetsiaalsed tehisintellektirakendused, mis on optimeeritud tema superarvutitel käitamiseks. Need muudatused võimaldaksid ühisettevõtte pakutavat andmetöötlusvõimsust ja -teenuseid vajaduste järgi sättida, et soodustada tehisintellekti ulatuslikku treenimist, väljatöötamist ja kasutuselevõttu liidus, mis ei ole praeguse määruse alusel võimalik.

(6) Selleks et viia käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/… (millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid) kohaldamise alguskuupäevaga, peaks see olema kohaldatav asjatu viivituseta.

(7) Seega tuleks määrust (EL) 2021/1173 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2021/1173 muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse punktid 3a ja 3b:

„3b) „spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuti“ – superarvuti, mis on ennekõike projekteeritud suurte üldotstarbeliste tehisintellektimudelite treenimiseks ja uute tehisintellektirakenduste jaoks;
3c) „tehisintellektivabrik“ – ühes või mitmes kohas asuv üksus, mis tagab superandmetöötlusteenuste taristu, mis koosneb spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutist või superarvuti tehisintellektisektsioonist, sellega seotud andmekeskusest ja spetsiaalsetest juurdepääsuteenustest ja tehisintellektile suunatud superarvutiteenustest ning mis meelitab ligi ja koondab talente, et teha kättesaadavaks pädevus kasutada superarvuteid tehisintellekti jaoks;“

b) punkt 9 asendatakse järgmisega:

9) „EuroHPC superarvuti“ – ühisettevõtte täisomandis või osalevate riikide või erasektorist pärit partnerite konsortsiumi ja ühisettevõtte kaasomandis andmetöötlussüsteem, mis võib olla tavapärane superarvuti (tipptasemel superarvuti, tööstuslik superarvuti, spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuti või keskklassi superarvuti), tavapärase ja kvantarvuti hübriid, kvantarvuti või kvantsimulaator;“.

(2) Artikli 3 lõikele 2 lisatakse punkt h:

„h) arendada ja käitada tehisintellektivabrikuid, et toetada väga konkurentsivõimelise ja novaatorliku tehisintellekti ökosüsteemi edasist arengut liidus;“.

(3) Artikli 4 lõikele 1 lisatakse punkt h:

„h) tehisintellektivabrikud usaldusväärse ja eetilise tehisintellekti arendamiseks; hõlmab tehisintellektile suunatud superandmetöötlusteenuste taristu kättesaadavaks tegemist eesmärgiga suurendada veelgi tehisintellekti ökosüsteemi innovatsioonisuutlikkust ja -oskusi; selle raames tehakse järgmist:

i) hangitakse ja käitatakse spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuteid, mis paiknevad kas sealsamas, kus suured andmekeskused, või on nendega väga kiirete võrkude abil ühendatud;

ii) ajakohastatakse EuroHPC olemasolevaid superarvuteid, et anda neile tehisintellektialane suutlikkus;

iii) võimaldatakse juurdepääs spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutitele või tehisintellekti jaoks ajakohastatud EuroHPC superarvutitele, sealhulgas laiendades nende kasutamist suure hulga avaliku ja erasektori kasutajate, sealhulgas idufirmade ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate seas;

iv) käitatakse ühes või mitmes kohas asuvaid ja tehisintellektile keskenduvaid superandmetöötlusteenuste keskusi, mis toetavad tehisintellektiga tegelevaid idufirmasid ning selle valdkonna teadusuuringuid ja innovatsiooni, pakkudes algoritmilist tuge, tuge tehisintellektimudelite ja -süsteemide edasise arendamise, katsetamise, hindamise ja valideerimise jaoks ning tuge uute suuremahuliste tehisintellektirakenduste arendamiseks sellistes strateegilistes valdkondades nagu tervishoid ja hooldus, kliimamuutused, robootika või ühendatud ja automatiseeritud liikuvus;

v) käitatakse superarvutisõbralikke programmeerimiskeskusi, sealhulgas tehisintellektirakenduste paralleliseerimiseks, et superandmetöötlussuutlikkust optimeerida;

vi) tegeletakse muude tehisintellekti toetavate superandmetöötlusteenustega;

vii) meelitatakse ligi, koondatakse ja koolitatakse talente, et suurendada nende pädevust ja oskusi tehisintellekti jaoks mõeldud EuroHPC superarvutite kasutamisel;

viii) suheldakse teiste tehisintellektivabrikutega, tehakse oma teenused kättesaadavaks kogu Euroopas ning töötatakse koos EuroHPC pädevus- ja tippkeskustega ja muude liidu tehisintellektialaste algatustega, nagu tehisintellektiga tegelevate idufirmade keskused, tehisintellekti ja andmete ökosüsteemid, tehisintellekti katsetamise ja sellega eksperimenteerimise rajatised, Euroopa keskne tehisintellektiplatvorm, tehisintellektisuunitlusega digitaalse innovatsiooni keskused, tehisintellektiga seotud Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi

teadmus- ja innovatsioonikogukonnad, Euroopa asjaomane teadustaristu ja muud asjaomased algatused.“

(4) Artikli 9 lõikele 5 lisatakse punkt g:

„g) spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite puhul kehtivad majutavate üksuste suhtes järgmised täiendavad valikukriteeriumid:

i) kaugus olemasolevast andmekeskusest;

ii) majutava üksuse visioon, kavatsused ja suutlikkus käsitleda tehisintellektialase idufirma-, teadustöö- ja innovatsioonikeskkonna ning tehisintellekti kasutajaskonna probleeme ja osutada tsentraliseeritult või hajutatult tehisintellektisuunitlusega toetavaid superandmetöötlusteenuseid;

iii) selle meeskonna kogemuste ja oskusteabe kvaliteet ja asjakohasus, kes peaks hakkama vastutama tehisintellektisuunitlusega toetavate superandmetöötlusteenuste eest;

iv) kavandatav suhtlus ja koostöö teiste tehisintellektivabrikute, EuroHPC pädevus- ja tippkeskuste ning asjaomaste tehisintellektialgatustega, nagu tehisintellektiga tegelevate idufirmade keskused, tehisintellekti ja andmete ökosüsteemid, tehisintellekti katsetamise ja sellega eksperimenteerimise rajatised, Euroopa keskne tehisintellektiplatvorm, tehisintellektisuunitlusega digitaalse innovatsiooni keskused ja muud asjaomased algatused;

v) majutava üksuse praegune suutlikkus ja kavatsused aidata kaasa talendireservi väljaarendamisele.“

(5) Artiklile 9 lisatakse lõige 6a:

„6a. Majutav üksus loob artiklis 12a osutatud spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite jaoks idufirmadele ja muudele kasutajatele ühtse kontaktpunkti, et lihtsustada juurdepääsu oma tugiteenustele.“

(6) Artikli 10 lõike 2 punkt l asendatakse järgmisega:

„l) konkreetsed tingimused, mida kohaldatakse, kui majutav üksus käitab EuroHPC superarvutit *või spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutit* tööstussektori kasutajate jaoks.“

(7) Lisatakse artikkel 12a:

„Artikkel 12a

Spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite soetamine ja omandiõigus

1. Ühisettevõte soetab spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutid ja on nende omanik.

2. Artikli 5 lõikes 1 osutatud liidu rahaline panus katab kuni 50 % spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite soetusmaksumusest ning kuni 50 % nende käitamiskuludest.

Spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite omamise kogukulu ülejäänud osa katab osalev riik, kus majutav üksus on asutatud, või majutuskonsortsiumis osalevad riigid ning sellele võivad lisanduda artiklis 6 osutatud panused.

3. Spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite tarnija valimine põhineb hanketingimustel, mis on nõudluspõhised ning milles võetakse arvesse kasutajanõudeid ja süsteemi üldist tehnilist kirjeldust, mille valitud majutav üksus on esitanud oma osalemiskutse taotluses. Valimisel arvestatakse ka tarneahela turvalisusega.

4. Ühisettevõte võib tegutseda selliste spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite esimese kasutajana, millesse on integreeritud peamiselt liidus välja töötatud tehnoloogia.

5. Kui see on turvakaalutlustel nõuetekohaselt põhjendatud, võib juhatus tööprogrammis otsustada, et tarnijate osalemisele spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite soetamises seatakse tingimused kooskõlas määruse (EL) 2021/694 artikli 12 lõikega 6, või piirata tarnijate osalemist turvalisusega seotud põhjustel või liidu strateegilise sõltumatusega otseselt seotud meetmete puhul kooskõlas nimetatud määruse artikli 18 lõikega 4.

6. Spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutid peavad asuma EuroHPC superarvutit majutavas üksuses, mis asub liidus.

7. Ilma et see piiraks põhikirja artikli 23 lõikes 4 sätestatud ühisettevõtte likvideerimist, võib kõige varem neli aastat pärast seda, kui majutavasse üksusesse paigaldatud spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuti on edukalt läbinud vastuvõtukatse, anda selle omandiõiguse üle kõnealusele majutavale üksusele, müüa selle muule üksusele või selle kasutuselt kõrvaldada, kui juhatus on teinud sellekohase otsuse ja täidetakse majutuslepingu tingimusi. Spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuti omandiõiguse üleandmise korral hüvitab majutav üksus ühisettevõttele üleantava superarvuti jääkväärtuse. Kui majutavale üksusele omandiõigust üle ei anta ning superarvuti otsustatakse kasutuselt kõrvaldada, kannavad ühisettevõte ja majutav üksus asjaomased kulud võrdselt. Ühisettevõte ei vastuta kulude eest, mis on tekkinud pärast spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuti omandiõiguse üleandmist või selle müümist või kasutuselt kõrvaldamist.“

(8) Artiklit 15 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ühisettevõte võib kuulutada välja osalemiskutse tema omandis või kaasomandis olevate EuroHPC superarvutite ajakohastamiseks *eesmärgiga suurendada superarvuti jõudlust peaaegu eksatasandini, suurendada superarvuti tehisintellektialast suutlikkust või suurendada superarvuti sooritusvõimet muul viisil, sealhulgas kvantkiirenditega.*“; lõige 2 jäetakse välja;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Liidu rahalise panuse osakaal ajakohastamise soetusmaksumusest on sama nagu liidu rahalise panuse osakaal EuroHPC algse superarvuti maksumusest, mis amortiseeritakse algse superarvuti eeldatava järelejäänud kasutusea jooksul. Liidu rahalise panuse osakaal ajakohastamisega seotud täiendavatest tegevuskuludest on sama nagu liidu rahalise panuse osakaal EuroHPC algse superarvuti maksumusest.“

(9) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse lõige 1b:

„1b. Spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvuteid ja lisatud tehisintellektialase suutlikkusega EuroHPC superarvuteid kasutatakse eelkõige suurte üldotstarbeliste tehisintellekti treenimismudelite ja uute tehisintellektirakenduste väljatöötamiseks, katsetamiseks, hindamiseks ja valideerimiseks, samuti selliste tehisintellektilahenduste edasiseks arendamiseks liidus, milleks on vaja kõrgjõudlusega andmetöötlust, ja suuremahuliste tehisintellektialgoritmide täitmiseks eesmärgiga lahendada teaduslikke uurimisülesandeid.“;

b) lisatakse lõige 2b:

„2b. Juhatus määrab kindlaks eritingimused juurdepääsuks spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutitele ja lisatud tehisintellektialase suutlikkusega EuroHPC superarvutitele vastavalt artiklile 17 ja võttes arvesse tehisintellektialase idufirma- ja teaduskeskkonna erivajadusi. Muu hulgas puudutab see idufirmadele mõeldud erijuurdepääsu. Juurdepääsu andmisel kaalutakse ainult neid ettepanekuid, mille sisuks on ELi väärtustega kooskõlas olevate usaldusväärsete ja eetiliste tehisintellektimudelite, -süsteemide ja -rakenduste väljatöötamine.“

(10) Artikli 17 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liidu osa EuroHPC tipptasemel arvutite, kvantarvutite ja *spetsiaalselt tehisintellekti jaoks mõeldud superarvutite* kasutamise juurdepääsuajast on otseselt proportsionaalne artikli 5 lõikes 1 osutatud liidu rahalise panusega superarvuti omamise kogukuludesse ning ei ületa 50 % konkreetse EuroHPC superarvuti kasutamiseks mõeldud juurdepääsuajast tervikuna.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja